

ÇATIŞMA ÇÖZÜMLERİ BAĞLAMINDA KAMU DİPLOMASİSİ

“KOBANİ OLAYLARI ”

Ahmet Fethi GÜN*

Özet

Türkiye'nin Kürt sorunu uzun yıllardır devam eden bir iç sorundur. Kürtler, Cumhuriyetin kurulması ile birlikte özne olan ulustan uzak olan milletlerin yaşadığı travmayı en şiddetli şekilde yaşayan toplulukların başında gelir. Geçtiğimiz yüzyıl boyunca bir iç sorun olarak kanamaya devam eden Kürt sorunu özellikle Irak ve Suriye'deki istikrarsız yapıdan ve son zamanlardaki iç savaştan dolayı Türkiye'nin bir dış sorunu haline gelmiştir. Suriye'de 2011 yılından beri iç savaştan etkilenen halklar, istikrarın kaybolması ile bölgeleri kontrol etmeye başlayan silahlı terör örgütleri bu bölgelerde yaşayan diğer milletlere olduğu gibi Kürtlere de zarar vermişlerdir. Literatüre 6-7 Kobani olayları olarak da giren 6 ile 7 Ekim'de Türkiye'nin güney illerinde meydana gelen kaotik ortamdan önce Türkiye'nin kamu diplomasisi çerçevesinde soruna nasıl yaklaştığı bu makalenin araştırma konusu olmuştur. Türkiye'nin Suriye sınırında meydana gelen olay, dış politikada devletin soruna hangi açıdan yaklaştığı makalenin esas konusu olmuştur. Kamu diplomasisi disiplininin dış politikada 2010 yılından sonra aktif şekilde kullanıldığından yola çıkarak, 6 ile 7 Ekim günlerinde meydana gelen olaylar çerçevesinde kamu diplomasisinin ne şekilde uygulandığı, başarılı ve başarısız yönleri ele alınacaktır. Türkiye'nin sınırlarında yaşanan sınır ötesi bir vakianın iç politikada ciddi kırılmalara yol açtığı Kobani olaylarının dış politikadaki uygulanan siyaset ile nasıl bir ilişki arz ettiği bu çalışmada ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Diplomasisi, Kobani, Dış Politika

Abstract

Turkey's Kurdish problem is an internal long term problem. With the establishment of the Republic, Kurds have experienced most severe form of the trauma of the nation which is away from the subject nation. The Kurdish problem which was an internal problem during the past century has become Turkey's an external problem because of the unstable structure particularly in Iraq and Syria and the recent civil war. People who affected by the civil war in Syria since 2011 and armed terrorist organizations which began to control these areas with the disappearance of stable situation harmed Kurds as well as other people living in these areas. The research topic of this article is Turkey's approach to the problem in the context of public diplomacy before the chaotic environment occurred in the southern provinces known as 6-7 October Kobani events in the literature. Events occurring in Turkey's border with Syria, the government's approach to the problem in terms of foreign policy have been the focus of articles. With the public diplomacy discipline which was used in the foreign policy after 2010, how public diplomacy was applied in 6-7 October events and its successful and unsuccessful aspects will be considered. In this study the relationship between the foreign policy of Turkey and Kobani events in which a cross-border event caused severe cracking in the internal policy will be investigated.

Keywords: Public Diplomacy, Kobani, Foreign Policy

* Yalova Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Araştırma Görevlisi.

Giriş

Bir ülkenin izlediği politikaların doğruluğu ve etkinliği kadar, sahip olduğu ince güç potansiyeli kamu diplomasisinin başarısını belirleyen unsurlar arasındadır. Değer-merkezli bir güç tanımına dayanan ince güç, bir ülkenin başkaları tarafından ne kadar cazip ve örnek alınmaya değer görüldüğünü ifade eder. Kavramı formüle eden Joseph Nye'a göre ince güç, "bir ülkenin kültürünün, siyasi fikirlerinin ve politikalarının çekiciliğini" ifade eder. Bir ülkenin izlediği politikaların başkaları nezdinde meşru kabul edilmesi, o ülkenin ince güç kapasitesini de arttırır.¹ Soğuk Savaş döneminin sona ermesinden sonra küresel güçlerin, diğer dünya devletleri üzerinde hegemonyaya dayanmayarak politikalarını kabul ettirme yöntemlerinin başında kamu diplomasisi gelmektedir. Sert güç yöntemlerinin dışında kalan her türlü araç kamu diplomasisinde etkin bir şekilde kullanılabilir. Sinemadan yemek kültürüne, ticari markalardan sportif faaliyetlere kadar her türlü etkileşim aracı kamu diplomasisinde etkin şekilde kullanılabilir. Birçok kavramın uluslararası ilişkilerde kullanımında olduğu gibi kamu diplomasisinin ilk kullanımı bu kavramdan bahsedilişi Amerikalı bilim adamları tarafından dile getirilmiştir. Kamu diplomasisi kavramı ilk kez 1965'de Tufts Üniversitesi'nde Fletcher School of Law and Diplomacy'nin dekanı Edmund Gullion tarafından dile getirilmiştir. Gullion'a göre kamu diplomasisi geleneksel diplomasisinin dışında kalan bir alandır ve halkların dış politikadaki etkisidir. Özel kuruluşların diğer özel kuruluşlar ile etkileşimde bulunması kültürler arası faaliyetlerin tamamı kamu diplomasisinin alanına girmektedir.² Kamu diplomasisi faaliyetleri yürütülür iken kamuoyunun tercihleri, kamuoylarının rızası en önemli odak noktasıdır. Gelişen iletişim teknolojisi halkların her daim haberdar olması adına önemli imkanlar vermektedir. Hükümetlerin yaptığı hem olumlu hem de olumsuz her faaliyet anında halklar tarafından bilinmekte buna göre tavır alınabilmektedir. Ulusal veya uluslararası bir mesele gizli kalmamakta anında kamuoyları tarafından süzgeçten geçirilmektedir. Bu da kamu diplomasisi ile medyanın ne denli iç içe ve birlikte çalışması gerektiğini göstermektedir.

¹ Joseph S. Nye, Yumuşak Güç, Çev., Reyhan İnan Aydın, Elips Kitap 150, 1. Baskı Ekim 2005, ss., 22

² The Edward R. Murrow, What Is Public Diplomacy?
<http://fletcher.tufts.edu/Murrow/Diplomacy>,20.06.2015

Türkiye'nin güney illerinde meydana gelen Kobani olayı ki bu olay 2014 yılının 6-7 Ekim tarihlerinde meydana gelmiştir ancak 2011 yılından beri Suriye'de olayların başladığı ve Türkiye'yi her anlamda etkilediği bilinmektedir. En büyük etki ise üstte söylenen tarihte olmuştur. Suriye'nin Tel Abyad şehrinde terör örgütü İŞİD'in burada yaşayan halkı tehdit etmesi ve göçe zorlaması Türkiye'yi doğrudan etkilemiştir. Bu etkinin en büyük nedeni burada yaşayan halkların yüzde 95'inin Kürtlerden oluşması. Göçe zorlanan bu halk doğal olarak Türkiye'ye sığınmıştır. Türkiye dış politikada uyguladığı kamu diplomasisi disiplini gereği bir haftalık dilimde 200 bine yakın halkı din dil ırk gözetmeksizin sınırlarından içeri almıştır. Hiçbir Avrupa devletinin tek başına kabul edemeyeceği insan sayısını Türkiye tek başına üstlenmiştir. Kabul edilen halklar en iyi şekilde ağırlanmış, her ihtiyaca cevap vermeye çalışılmıştır. Makalenin başında da belirtildiği üzere Türkiye'nin kamu diplomasisi adına Kobani olaylarından önce güzel uygulamaları olduğu halde çok ciddi olumsuzluklar ile karşılaşmıştır. Dış politikada gelişen olaylar iç politikada ciddi kırılmalara yol açmıştır. Bu durumun oluşmasının nedenlerini çalışma boyunca ele alacağız. Bu nedenlere geçmeden önce kısa şekilde kamu diplomasisinin teorik çerçevesine bakmaya çalışacağız. Daha sonra ise iki medya kuruluşunun Türkiye'yi Kobani olaylarında nasıl gördüklerini manşetler üzerinden ele alacağız.

1.Kamu Diplomasisinde Teorik Çerçeve

Soğuk Savaş sonrası dönemde çift kutuplu dünya politikası nedeniyle devletlerin birbirine yaklaşım şekli geleneksel diplomasiden farklı şekillere doğru yol almaya başlamıştır. Yeni dünya düzenine doğru alınan yolda sadece geleneksel diplomasisinin diğer bir ifade ile sert gücün yeterli olmadığı anlaşılmıştır. Alternatif diplomasi yöntemleri arayan büyük devletler müzakere kanallarının sadece diplomatlar ile yürütülemeyeceği kanaatine varmışlardır. Bu anlamda kamu diplomasisinin oluşumuna zemin de bir anlamda hazırlanmış olmaktadır. Soğuk Savaş döneminden 1990'ların başına kadar ülkeler kendine rakip gördükleri ülkelere bakarak askeri harcamalarını ve politikalarını şekillendirmekteydi. Bu durum özellikle ticari hayatta, kültürlerin bir araya gelmesinde ve medeniyetlerin yakınlaşmasına da engel teşkil etmekteydi. 1990'lardan sonra Amerikalı teorisyen

bilim adamı Joseph Nye kamu diplomasisi konusunda önemli yazılar yazmaya başladı. Sert gücün yerinin artık yumuşak gücün alacağına vurgu yapan Nye; bir ülke üzerinde diğer bir ülke egemen olmak istiyorsa kalplerin ve gönüllerin kazanılması gerektiğini dile getirmiştir.

Kamu diplomasisi, diplomasinin geleneksel olanı ve olmayan yöntemi olarak ikiye ayrılma halindedir. Geleneksel diplomaside bir aktörün uluslararası sistemi yönetmesi için diğer bir aktörle olan bağlantısıdır; diğer tarafta kamu diplomasisi yine uluslararası bir aktörün diğer uluslararası aktörü yönetmesi için yabancı kamuoyları ile olan bağlantısıdır.³ Kamu diplomasisini üstte de belirtildiği üzere etkin kılan anlayış ise yumuşak güç kavramıdır. Yumuşak güç kavramı J. Nye tarafından ilk kez *Bound to Lead* kitabında dile getirilir.⁴ Kamu diplomasisi ile yumuşak güç iç içe geçen kavramlar olmuştur. Askeri güç ile yumuşak güç kavramları kamu diplomasisi ele alınırken çokça değinilen kavramlardır. Askeri güç kullanırken sopa ve havuç denklemini kullanan ülkeler cazip olmaktan ziyade terbiye metodunu kullanmış olurlar. Bu duruma karşı da yapılacak olan yumuşak güç stratejilerini kullanarak bir ülkeyi sanatı, kültürü gibi şeyler ile cazip hale getirebilmektir.⁵ Bir ülke kültürü sanatı ve diğer unsurları ile cazip hale gelebiliyor ise bu ülkenin yumuşak gücü de o oranda artmış olmaktadır. Bunun yanı sıra bir ülkenin eski dönemlerde olduğu gibi sadece sınırlarını askeri olarak korumakla güvenliğini sağladığı gerçeği ortadan kalkmaktadır. Enformasyon çağında sınırların pek de anlamı kalmamaktadır. Yapılması gereken enformatik sınırlara göre hareket edebilmektir. Yumuşak güç, siyasi gündemi diğer insanların önceliklerini şekillendirecek biçimde belirleme kabiliyetine dayanır. Siyasi liderler ve Antonio Gramsci gibi düşünürler gündemi oluşturmakla ve bir tartışmanın sınırlarını belirlemekle elde edilen gücün uzun

³ Vedat Demir, "Kamu Diplomasisi ve Türkiye'nin Komşu Ülkelerle İlişkilerine Katkısı"

<http://www.siyasaliletisim.org/pdf/kamudiplomasisiveturkiyeninkomsulari.pdf> Katkısı , 20.06.2015,ss. 2

⁴ Joseph S. Nye, *Dünya Dünya Siyasetinde Başarının Yolu Yumuşak Güç*, terc. Rayhan İnan Aydın, Elips Kitap, Ankara, 2005, Ankara s.5. Aktaran, Vedat Demir, ss. 2

⁵ Joseph S. Nye, *Amerikan Gücünün Paradoksu*, terc. Gürol Koca, Literatür Yayıncılık, İstanbul, 2003, Aktaran, Vedat Demir ,ss. 4

zaman önce farkına varmışlardı. Tercihleri belirleme beceresi cazip bir kültür, ideoloji ve kurumlar gibi soyut güç kaynaklarıyla ilişkilidir.⁶

2.Güvenlik Sorunlarının Çözümünde Kamu Diplomasisi

Güvenlik kavramı en genel anlamıyla varlığını koruma ve sürdürme amacı taşıyan her türlü davranış biçimidir. Güvenlik, tüm toplumsal, ulusal ve uluslararası olgu ve olaylarda karşımıza çıkar. Elimine edilen bir tehdidin yerine yeni tehdit algıları üretilir. Yenilenen tehdit algılarını karşılayabilmek ve güvenliği sağlayabilmek için sürekli olarak yeni araçlar üretilir. Uluslararası sistemde yer alan tüm aktörler de tehdit algılamalarına göre çok değişik güvenlik anlayışları geliştirmektedir. Klasik uluslararası ilişkiler yaklaşımında güvenlik bir devletin egemenliğini ve bağımsızlığını koruması olarak tanımlanmıştır ve bir devletin ekonomik, teknolojik ve askeri gücü ne kadar fazla ise o kadar güvenli olduğu varsayılmıştır. Soğuk Savaş sırasında hem ABD hem de Sovyetler Birliği aralarındaki güç dengesini koruyabilmek için büyük bir yarışa girmiş, özellikle askeri ve teknolojik gücün kullanım şekli süper güçler arasında güvenlik kaygısının artmasına sebep olmuştur. Bu güvenlik tanımı ve varsayımlar soğuk savaşın sona ermesiyle birlikte sarsıntıya uğramış, iki kutuplu Soğuk Savaş döneminin getirdiği güç dengeleri ve güvenlik anlayışı geçerliliğini yitirmiştir. Soğuk Savaş döneminin iki ideolojik kamp arasındaki nükleer silahlanma yarışı üzerine kurulu ulusal güvenlik tehdidinin ortadan kalkmasıyla uluslararası güvenlik anlayışında köklü değişiklikler olmuştur.⁷Kamu diplomasisinin oluşmasında Soğuk Savaş döneminde meydana gelen düşünce savaşlarının büyük etkisi olmuştur. Bu dönemde iki süper gücün aralarındaki mesafeli duruş kamu diplomasisine zemin hazırlamıştır. Bu dönemde, faşizm ile komünizm, liberal demokrasi ile Marksizm düşünceleri arasındaki düşünce

⁶ Demir Vedat, a.g.e., ss,3

⁷Beren Balamir Coşkun, Güvenlik Sorunları ve Kamu Diplomasisi, Güvenlik Sorunları ve Kamu Diplomasisi,

http://www.kamudiplomasisi.org/index.php?option=com_content&view=article&id=130:guevenlik-sorunlar-ve-kamu-diplomasisi&catid=43:haberler&Itemid=72 23.06.2015

ve sistem çatışmaları etki etmiştir.⁸ Amerika’da özellikle komünizm fikrine karşı kamu diplomasisi fikri önem kazanmıştır. Soğuk Savaş boyunca süren ideolojik bölünmeler Amerikan siyasetinde kamu diplomasisini ilk sıraya koymuştur. Kalpleri ve akılları kazanmanın en etkin yolu olarak Amerika Birleşik Devletleri sinemayı, müziği, yeme-içme kültürünü çok etkin bir şekilde kullanmıştır. Joseph Nye’ a göre;

“Televizyon ve sinema, Berlin Duvar’ını, 1989 yılından çok daha önce delip geçmişti. Duvarı yıkmadan önce ihlal eden Batının popüler kültürüne ait imgelerin uzun yıllar boyunca iletilmesine, çekiçler ve buldozerler hiçbir işe yaramazdı.”⁹

Bunun yanı sıra Amerikan dönem Başkanı Eisenhower Soğuk Savaş nihayet bulana kadar kamu diplomasisinde aktif görev almış, Amerikan kamu diplomasisinin etkililiğini ortaya koymuştur. Bilgi çağının en üst seviyelere çıktığı yüzyılımız itibariyle kamu diplomasisi faaliyeti zorunlu hale gelmiştir. Gelişen enformasyon ağı ile her türlü bilgiye herkesin ulaşması mümkün hale gelmiştir. Dolayısıyla devletler halka açık hale gelmişlerdir. Kamu diplomasisi modern toplum yapısında dile getirildiğinde çarpışma ve soğuk savaş stratejilerinden uzak, uzlaşmacı diyaloga açık toplum etkileşimleri akla gelmektedir. Bu anlayış kamu diplomasisinin, bir ülkenin yabancı toplumlardaki imajını iyileştirmek amacıyla kültürel alışverişin ve akademik etkileşimlerin gerçekleştirilmesini, kültürel ve ulusal değerlerin yayılmasını diğer ülkeler tarafından bilinmesi adına yapılan faaliyetler toplamıdır. Fransız ihtilali ve sonrasındaki Viyana Kongresi ile yeni uluslar doğmuş ve uluslararası ilişkiler terimi doğmuştur İkinci Dünya Savaşı ile birlikte yüze yakın devlet meydana gelmiştir. SSCB’nin dağılması ile birlikte yirmiye yakın daha önce de var olan devlet meydana gelmiştir. Yeni dünya düzeninin ortaya çıkışıyla ilgili karışıklığın bir bölümü, çok azı ulus-devletlerin tarihi niteliklerine sahipken, kendisine “ulus” diyen devletlerin etkileşimde bulunmasından kaynaklanmaktadır. Bir tarafta, Yugoslavya ve Sovyetler Birliği gibi dağılan imparatorlukların etnik parçaları vardır. Bazı sömürgecilik sonrası uluslar ise, başka bir fenomen oluşturmaktadır. Birçokları şimdiki sınırları, emperyalist güçleri tarafından yönetime kolaylık olmak üzere çizilmiştir. Uzun bir

⁸ Fisher G. Public Diplomacy and Behavioral Sciences, USA: Indiana University Press, ss.,34
Aktaran, Ergün Köksoy, ss.,68

⁹ Nye, J. Yumuşak Güç, Çev., Reyhan İnan Aydın, Elips Kitap 150, 1. Baskı Ekim 2005, ss. 63

sahil şeridinde sahip Fransız Afrika'sı, her biri sonradan birer devlet olan on yedi idari birime ayrılmıştır. Belçika Afrika'sının denize çok dar bir çıkışı vardı ve bu nedenle Batı Avrupa kadar büyük olmasına karşın tek bir birim olarak yönetilmekteydi. Bu şartlar altında, devlet çoğunlukla ordu anlamına geliyordu ve bu da tek "ulusal" kurumu oluşturuyordu. Bu iddia çökünce sonuçta iç savaş meydana gelmekteydi.

Son olarak dünya temelinin düzeninde kıta devletleri vardı. İngiliz sömürge yönetiminden sonra ortaya çıkan Hindistan birçok dil, din ve etnik unsuru barındırmaktaydı. Yeni dünya düzeninde ortaya çıkan hiçbir devlet çok sistemli devlet konusunda deneyimi yoktu. Kısmen geçmişin uzantısı kısmen de kimsenin tahmin edemediği yeni dünya düzeninde şu sorulara cevap aramak gerekiyordu: Uluslararası düzenin temel birimleri nedir? Birbirleriyle etkileşim kurma araçları hangileridir? Uğruna etkileşim kurulacak amaçlar nelerdir?

Her dünya düzeni kendisini sonsuzmuş gibi yaşatmayı hayal eder. Terimin kendisinde de zaten sonsuzluk ümidi vardır. Ancak dünya düzenin elemanları sürekli yer değiştirir. İmparatorluklardan sonra yeni dünya düzenleri her yüzyılda değişime uğramıştır ve bu değişim tarihin hiçbir döneminde bu kadar hızlı olmamıştır. Vestfalya Barış Antlaşması 150 yıl yaşadı, Viyana Kongresi'nin meydana getirdiği sistem 100 yıl yaşayabilmiştir. Soğuk Savaş'ın çizdiği portre 40 yıl ayakta kalmıştır. Bu değişimler birlikte değerlendirildiğinde küreselleşme olgusu kendini daha net gösterebilmektedir. Günümüz diplomasisine baktığımızda ilişkiler daha çok halka yönelik yapılmaktadır. Ziyaretler yoluyla yapılan kişisel ziyaretler, başkanların zirveleri ve şirketler arası görüşmeler en temelinde halka yönelik bir diplomasi yürütüldüğünü göstermektedir. Ziyaretler yoluyla yürütülen kişisel diplomasi, devlet ve hükümet başkanları, şirket yetkilileri daha çok diplomasi alanına karışmaktadırlar. Amacı ise ulusal imajların yansıtılması ve ihracatın geliştirilmesidir. İlk kez ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından kullanılan "mekik diplomasi" kişisel diplomasi sürecine girmektedir. Politikacılar, lobiler, basın-yayın organları, her çeşit hükümet dışı kuruluşlar günümüz diplomasisinin başlıca aktörleridir.

Küresel diplomasinin özellikle biçimi 20. yüzyılın ikinci yarısında teknolojiyle beraber büyük bir değişim geçirmiştir. Modern iletişim araçları, hükümetlere,

büyükelçilere, bağımlı olmaksızın doğrudan bilgiye ulaşma imkânını sağlamıştır. Kamuoyunun dış politikada artan önemi, sömürge halkların kendini yönetme isteği daha iyi bir yaşam için sosyal kalkınma hareketleri, insan haklarının uluslararası arenada daha fazla önem kazanması diplomasiyi herkesin uğraşacağı alan haline getirmiştir. 19. Yüzyıl öncesine kadar şeffaflık ilkesine pek riayet etmeyen devletler 19. Yüzyıldan sonra özellikle ABD Başkanı Wilson'un "Açık görüşmelerin sonunda varılacak olan açık sözleşmeler ilkesi" dünyaya yeni diplomasi türünün benimsenmesini sağlamıştır. Günümüz ileri medeniyetleri incelendiğinde artık ekonomik refahın yanı sıra bireysel özgürlükler ve insan hakları ciddi anlamda ön plana çıkmıştır. Küresel bilgi toplumunda güç, bilgiyi elinde tutan ve bilgi ile üretim yapan toplumların elindedir.. Siyasal liderler, istediklerini gerçekleştirmek için bilginin, inançlarının ve düşüncelerinin gücüne dayanmak zorundadırlar. Televizyon ve internette kamuoyuna iletilen bilgilerin kabul görmesi için, bilgi ve kaynaklarının "inanılabilir-güvenilebilir" olması gerekmektedir. Gelişmiş ülkelerden gelişmemiş ülkelere gönderilen mesajlar halkları güvenilirlikten yoksun bırakmaktadır. Bilginin iletilmesindeki hız ve yeni aktörler öte yandan küreselleşme çağında diplomasiinin yürütülmesini güçleştirmiştir. CNN ve internetin yükselişi diplomatik alanda karar verme sürecini çok kısaltmıştır. Günümüzde internet çok yaygın ama siyasal davranışlarda televizyon yayınları hala öncelikli ve etkilidir. Diğer yandan internet coğrafi olarak ayrı ama köken olarak aynı tarihi paylaşmış halkların, geniş toplulukların örgütlenmesini olanaklı kılmıştır. Böylece kimlik ve toplum bilinçleri de korunmuştur. Bilgi devrimi egemenlik kavramının geri plana çekildiği çok merkezli-parçalanmış bir dünyanın yaratılmasına yardımcı olmuştur. İnternet az masraflı olmasından dolayı, mesaj ve ileti yaymada, yeni dostlar edinmede, propaganda yapmada yeni ulusal ve uluslararası aktörler tarafından etkin bir biçimde kullanılmaktadır.

3.Kobani Meselesinde Türkiye'nin Kamu Diplomasisi Faaliyetleri

Makalenin başında da belirtildiği üzere kamu diplomasisi devletler veya topluluklar arasında oluşabilecek sorunların çözümünde uzun vadede programlı bir çözüm aracıdır. Uzun yıllar boyunca terör sorunu ile mücadelede askeri çözümlerde

başarısız kalan Türkiye bugünlerde de devam eden müzakere yolu ile çözme yolunda önemli adımlar atmaktadır. Kobani Meselesi de iç bir mesele olmamasına rağmen Türkiye'deki akrabalık bağları nedeni ile tam bir şekilde Türkiye'nin hem iç hem dış meselesi haline gelmiştir. Olayların en yüksek seviyeye çıktığı 19 Eylül 2014 ile 28 Eylül 2014 te Türkiye bu meselenin çözümünde kamu diplomasisi araçlarını çok hızlı bir şekilde devreye sokmuştur. Devletin tüm imkanları seferber edildiği halde, küresel anlamda bir algı yönetiminin neticesinde terör yanlısı yani IŞİD yanlısı bir görüntü çizilmiş, sonucunda 6- 7 Ekim olayları meydana gelmiştir. Birinci öncülde dile getirdiğimiz meseleyi burada çözmeye çalışacağız. Meselenin çözümünde Kobani'nin coğrafik ve demografik özelliklerine kısaca bakacak olursak; Kobani Türkiye'nin Suriye sınırında yer alan Şanlıurfa'nın Suruç ilçesi ile adeta komşu sayılabilecek yakınlıkta olan bir bölgedir. Demografik olarak yaklaşık 250 bin nüfusa sahip, Kürt vatandaşların yüksek yoğunlukta olduğu bir bölgedir. Suriye'deki siyasi istikrarsızlıktan ve çatışma halinden dolayı Kürt hareketinin silahlı kolu olan YPG tarafından kontrol edilen Kobani yaz aylarının sonlarına doğru IŞİD militanları tarafından yoğun saldırıya uğramıştır. Bu saldırılara karşı koyamayan YPG, halkı korumakta güçlük çekmiştir. Gelişen olaylar karşısında Türkiye Mürşitpınar Sınır Kapısını kontrollü bir şekilde açmıştır. Yaklaşık bir hafta içinde 200 bin Kobanili vatandaş Türkiye'ye giriş yapmıştır. Bu bir haftalık süre içerisinde Türkiye başta AFAD(Acil Durumlar Yönetim Başkanlığı) olmak üzere Kızılay, UMKE(Ulusal Medikal Kurtarma Ekipleri) gibi ekipler ile olaya müdahil olmuştur. Olayların en yüksek seviyede olduğu günlerde Türkiye'nin Kobanili vatandaşlar için yaptığı faaliyetler şöyledir:

AFAD 19 Eylül'den 26 Eylül'e kadar; 22,900 battaniye, 10,000 uyku Süngeri, 2,000 naylon branda, 4,000 mat, 7,000 hijyen kiti dağıtımını yapmış, 23,500 kişiye sıcak yemek, 37,092 paket yüksek enerjili bisküvi, 43,240 litre (0,5 Lt) su, 9,000 kişilik çorba dağıtmıştır. Her gün 50,000 Suriyeli Kürt sığınmacıya AFAD 3 öğün yemek vermiştir. Suruç ilçesindeki YİBO'da geçici barınma merkezinde kalan engelli Suriyeli Kürtlere AFAD tarafından temin edilen 75 tekerlekli sandalye dağıtılmıştır. Türkiye'ye sığınan Suriyeli Kürt ailelerin çocuklarına yönelik aşı

*kampanyası AFAD tarafından başlatılmış ve bu kampanya kapsamında 15 yaş altındaki 18,000 çocuğa kızamık ve çocuk felci aşısı yapılmıştır.*¹⁰

Bu yardımların yanı sıra UMKE, Kızılay ve İHAHA gibi yardım kuruluşları ellerinden gelen tüm imkânları seferber etmişlerdir. 19 Eylül ile 26 Eylül arasında 30 binden fazla Ezidi ile 200 bine yakın Kürt vatandaşı Türkiye'ye giriş yapmıştır. Çatışma ortamında mahsur kalan tüm vatandaşlara hiçbir ayırım yapmadan kucağını açan Türkiye buna rağmen yaptıklarını uluslararası arenada yeterince gösterememiştir. Bu durumun oluşmasında dünyadaki haber merkezlerinin olaylar sırasında yaptıkları haberlerin büyük önemi vardır. Cnn ile The Telegraph haber merkezlerinin bir hafta içerisinde attıkları manşetlere baktığımızda karşımıza şunlar çıkmaktadır:

Cnn:

23Eylül; <http://edition.cnn.com/2014/09/21/world/meast/turkey-syria-refugees-isis/> (Massive flow of refugees enters Turkey to escape ISIS advance in Syria)¹¹

23Eylül; <http://edition.cnn.com/2014/09/22/world/meast/syria-civil-war/> (200,000 flee in biggest displacement of Syrian conflict, monitor says)¹²

27Eylül; <http://edition.cnn.com/2014/09/26/world/meast/isis-syria-iraq/> (Anti-ISIS coalition grows, but that doesn't mean victory is near)¹³

28Eylül; <http://edition.cnn.com/2014/09/28/http://edition.cnn.com/7/world/meast/isis-syria-iraq/> (U.S., allied airstrikes target ISIS in northern Syria)¹⁴

The Telegraph:

21Eylül; <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/iraq/11112171/Isil-fighters-disperse-within-Syrian-and-Iraqi-cities-to-evade-US-air->

¹⁰ Firuze Yağmur Gökler, Sincar ve Kobani'ye Yapılan Saldırıların Sonucunda Yaşanan Göçler ve Türkiye'nin İnsani Yardımları, http://www.orsam.org.tr/tr/trUploads/Yazilar/Dosyalar/2014121_policybrief18tur.pdf 02.01.2015,ss., 13

¹¹ Massive flow of refugees enters Turkey to escape ISIS advance in Syri, <http://edition.cnn.com/> 21 Eylül 2014,

¹² 200,000 flee in biggest displacement of Syrian conflict, monitor says, <http://edition.cnn.com/>, 23 Eylül 2014,

¹³ Anti-ISIS coalition grows, but that doesn't mean victory is near, <http://edition.cnn.com/>, 27 Eylül 2014,

¹⁴ U.S., allied airstrikes target ISIS in northern Syria, <http://edition.cnn.com/>, 27 Eylül 2014,

[attacks.html](#)(Isil fighters disperse within Syrian and Iraqi cities to evade US air attacks) ¹⁵

22Eylül;<http://www.telegraph.co.uk/news/picturegalleries/worldnews/11115890/US-launch-air-strikes-on-Isil-as-Kurds-flee-Syria-pictures.html?frame=3048208>

(More than 130,000 Syrian Kurds flee to Turkey as Islamic State jihadists draw near Turkey faces refugee crisis as 135,000 Kurds flee Isil)¹⁶

27Eylül;<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/11122427/Air-strikes-on-Isil-are-not-enough-Syrias-Kurds-say.html>(Air strikes on Isil are not enough, Syria's Kurds say)¹⁷

28Eylül;<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/11127092/The-unlikely-fighters-awaiting-an-Islamic-State-onslaught.html>(The unlikely fighters awaiting an Islamic State onslaught,) ¹⁸

İlk bir haftaya bakıldığında Amerikan merkezli haber ağı Cnn ile İngiltere merkezli haber merkezi The Telegraph olayların meydana geliş şekline ve var olan durumu aktarmakla yetinmişlerdir. Hâlbuki bu süre içerisinde İŞİD'in inanılmaz bir şekilde bir saldırısı ve Türkiye'nin de o oranda Kürt ve Ezidi vatandaşlara yardımı söz konusudur; ancak haber merkezlerinde sadece sığınma olarak kısa bir şekilde yer alması Türk Kamu Diplomasisi adına çok büyük bir eksiklik. Türkiye yaptığı yardımları anlatamadığı gibi gelecek zaman diliminde yani Ekim 2014 meydana gelen olaylarda İŞİD destekçisi olduğu tüm haber ajanslarında fazlasıyla yer almıştır. Gelişen olayları dikkatli bir şekilde incelediğimizde yapılan faaliyetler uluslararası haber ağlarında yer edinemiyorsa bu yardımların algı yönetmede ve karşılığını almada yetersiz kaldığı net bir şekilde görülmektedir. Nitekim resmi rakamlara dayanarak verilen yardım örneklerine rağmen olumsuz bir imaj ortaya çıkabilmektedir. Birinci öncülde vardığımız en önemli sorun ve en önemli bulgu

¹⁵ Isil fighters disperse within Syrian and Iraqi cities to evade US air attacks, <http://www.telegraph.co.uk/> 21 Eylül 2014,

¹⁶ More than 130,000 Syrian Kurds flee to Turkey as Islamic State jihadists draw near Turkey faces refugee crisis as 135,000 Kurds flee Isil, <http://www.telegraph.co.uk/> 22 Eylül 2014,

¹⁷ Air strikes on Isil are not enough, Syria's Kurds say, <http://www.telegraph.co.uk/> 27 Eylül 2014,

¹⁸ The unlikely fighters awaiting an Islamic State onslaught, <http://www.telegraph.co.uk/> 28 Eylül 2014,

İngilizce haber yapan haber sitelerinin Türkiye adına yetersiz olması, bunun yanı sıra İngilizce yayın yapan gazetelerin ülke yanlısı haber yapmaması Kobani Meselesindeki Türkiye'nin yardımlarının gölgede kalmasına yol açmıştır. Çatışma çözümünde kamu diplomasisi faaliyetleri etkin olmuş; ancak kamu diplomasisinin tanıtımı yapılamamıştır. Ortaya çıkan en büyük eksiklik kamu diplomasisi faaliyetinin de mihenk taşlarından olan medya ile güçlü iletişim yeterince sağlanamamıştır. Medyadaki kanaat önderleri Türk Kamu Diplomasisinden gerekli oranda bilgi alamamıştır. İngilizce yayın yapan gazete ve televizyon eksikliği bu öncüldeki bulgulardandır.

Kamu diplomasisi geleneksel diplomasiden kullanılan araç ve yöntem olarak ayrılan bir diplomasi yöntemidir. Çatışma çözümlerinde etkili olabilmesi, yapıldığında uzun dönemde dahi olsa sonuç verebilmesi için planlı ve koordineli çalışılması gerekmektedir. Türkiye'nin kamu diplomasisinde acil yardımlar seviyesinde kalması çözüm açısından negatif bir durum oluşturmaktadır. Bu öncülün değerlendirilmesinde kamu diplomasisi alanında temel soru olarak sorulan kamu diplomasisi Türkiye için gerekli midir? Sert gücü yeterli olmayan Türkiye kamu diplomasisi zeminine hazır mıdır?

Kamu diplomasisi faaliyetleri geleneksel diplomasiden ayrı olarak farklı yollarla yapılmaktadır. Geleneksel diplomaside fazla yer almayan enstrümanlar kamu diplomasisinde başat rol oynayabilmektedir. Kültürel diplomasi, inanç diplomasisi lobicilik, gibi halkla ilişkiler araçlarını kullanması noktasında geleneksel diplomasiden ayrılmaktadır.¹⁹ Bu araçların yanı sıra geleneksel medyadan fazlasıyla yararlanmaktadır. Gazeteler, radyolar, televizyonlar kamu diplomasisinin uygulanmasında önemli role sahiptirler. Amerika Birleşik Devletleri'nin kamu diplomasisini uygularken hem görsel hem de yazılı basını etkili kullandığını görmekteyiz. Özellikle VOA, CNN gibi radyo ve televizyon kanalları Amerikan kamu diplomasisinde önemli katkıları olmuştur. Yasemin İnceoğlu bu konuda şu tespiti yapmaktadır; 1980 yılında faaliyete başlayan CNN 93 ülkede 24 saat yayın yapmakta ve bu kanalın uluslararası birçok bürosu bulunmaktadır.²⁰ Kamu

¹⁹ Gaye A. Sancar, Kamu Diplomasisi ve Uluslararası Halkla İlişkiler, Beta Yayınları, İstanbul 2012, ss, 185

²⁰ Yasemin İnceoğlu, Uluslararası Medya, 2. Basım, İstanbul, Der Yayınları, 2010, ss. 130

diplomasisinde haber kaynaklarının haberi veriş hızlılığı ve haber veriş şekli oldukça önemlidir.

“CNN’i dñnyanın önde gelen haber kaynaklarından biri yapan en önemli etken, 1991 yılındaki Körfez Savaşı sırasında gerçekleştirdiği yayınlarıdır. CNN bölgeden yaptığı yayınlarla bombardıman altındaki Bağdat ile haber bekleyen dış dñnya arasında tek bağlantı olarak kalmıştır.”²¹

Medya ile olan ilişkilerde devletin lehine haber çıkarmak, uluslararası kamuoyunda yalan ve yanlış habere yer vermemek kamu diplomasisinde önemli taktiklerden biridir. Devlet ve sivil aktörlerin uluslararası basını etkilemesi kamu diplomasisinde birinci basamağı oluşturmaktadır.²² Kamu diplomasisi uygulayıcıları bulunan ÷lkelere göre basınla iyi iletişim kurmak zorundadırlar. Basının bir haberi verme şeklinde, oluşturulan içerikte kamu diplomasisi yetkilileri müdahil olmak durumundadırlar. Hem yapılan faaliyetlerin anlatılması hem de yanlış anlaşılmaların önüne geçilebilmesi adına bu gereklidir.

Sonuç

Kobani’de 6 ila 7 ekim 2014 tarihinde meydana gelen olaylar Türkiye tarihi açısından dikkatle ele alınması gereken olaylardır. Türki siyasi hayatını ilgilendirdiği gibi uluslararası ilişkiler açısından önemli veriler sunmuştur. Kobani Suriye sınırları içerisinde yer alan Kürt nüfusunun yoğunlukta olduğu bir sınır şehri. İşİD saldırıları ile şehirde yaşayan halk hızlı bir şekilde Türkiye’ye sığınmuştır. Sığınmacıların geldikleri yerlerde hem devlet imkanları seferber edilmiş hem de sınırın Türkiye kısmında yer alan akrabaları Kobani halkını sahiplenmiştir. Bize bu yaşanan hadise hem göç karşısında Türkiye’nin tutumunu hem de uluslararası olan bir sorunun Türkiye’yi ne hale getirebileceğini göstermesi adına milli bir hafıza oluşturmuştur. İşİD’e yardım ettiği gerekçesi ile Türkiye’nin doğu illerinde karışıklık çıkaran büyük bir kitle bunu Kobani’yi sahiplenme fikri ile yaptıklarını ifade etmişlerdir. Türkiye’nin dış politikada kamu diplomasisi araçlarını etkin kullanmasına rağmen

²¹ Bektaş Arsev, Siyasal Propaganda, Bağlam Yayınları, İstanbul 2002, ss,117

²² Tamir Sheafer ve Itay Gabay. “ Mediated Public Diplomacy: A strategic Consent Over Intrenationel Agenda Building and Frame Building “ Political Commuunication. Vol:26 No:4, Routledge, 2009, ss., 448. Aktaran Gaye Aslı Sancar, Kamu Diplomasisi ve Uluslararası Halkla İlişkiler, ss. 185

(özellikle Kobani olayında) dünya kamuoyunda ve Türkiye’de bazı basın organlarının terör yanlısı bir Türkiye portresi çizmeleri Türkiye’ye büyük kayıp vermiştir. Kamu diplomasisinde esas olan kalplerin ve gönüllerin kazanılması hedefi maalesef bu olayda tam tezahür edememiştir. Makalede ele alınan en önemli noktadan biri yapılacak kamu diplomasisinin tanıtılmasına gerekli ehemmiyetin verilmesidir. Gerekli tanıtım yapılmadığında Türkiye olaylara sıradan bir devlet reaksiyonu göstermiş gibi bir algı oluşmaktadır. Bu algının oluşmasında yine elde edilen bulgular açısından bakıldığında İngilizce yayın yapan internet, televizyon ve gazete eksikliğinin var olması dikkat çekmektedir. Körfez müdahalesinde CNN’in Amerikan politikasında taviz vermeyen Amerikan politikalarında çelişkili ifadelerle yer vermeyen haberlerini tüm kamuoyu bilmektedir, ancak bu yayın politikasına sahip Türkiye’yi dünya kamuoyuna doğru anlatabilecek bir medya kanalına henüz sahip olunamamıştır. Kobani olayları iç ve dış yönleri ile önemli veriler sağlamış, kamu diplomasisinin çatışma çözümündeki önemi kavranmıştır.

Kaynakça

Arsev Bektaş, Siyasal Propaganda, Bağlam Yayınları, İstanbul 2002

Fisher G.,Public Diplomacy And Behavioral Sciences, Usa: Indiana University Press,(1972)

İnceoğlu Yasemin, Uluslararası Medya,2. Basım, İstanbul, Der Yayınları,2010,

Nye J., Amerikan Gücünün Paradoksu, terc. Gürol Koca, Literatür Yayıncılık, İstanbul, 2003

Nye, J.,(2009). Yumuşak Güç, Ankara: Elips Kitap

Saraçlı Murat, <http://Mekam.Org/Mekam/21-Yuzyilda-Kamu-Diplomasisi-Ve-Turkiye-Yazar-Dr-Murat-Saracli>, 20.12.2014

Sancar A. Gaye , Kamu Diplomasisi Ve Uluslararası Halkla İlişkiler, Beta Yayınları, İstanbul 2012

Yılmaz Said, Kamu Diplomasisi: Başka Halklara Angaje Olmak, Ayaklandırmak, 02.01.2015

U.S.,allied airstrikes target ISIS in northern Syria
<http://edition.cnn.com/2014/09/27/world/meast/isis-syria-iraq/>, 27 Eylül 2014,
Çevrimiçi

Massive flow of refugees enters Turkey to escape ISIS advance in Syri
<http://edition.cnn.com/2014/09/21/world/meast/turkey-syria-refugees-isis/>, 21 Eylül
2014, Çevrimiçi

200,000 flee in biggest displacement of Syrian conflict, monitor says
<http://edition.cnn.com/2014/09/22/world/meast/syria-civil-war/>, 23 Eylül 2014,
Çevrimiçi

Anti-ISIS coalition grows, but that doesn't mean victory is near
<http://edition.cnn.com/2014/09/26/world/meast/isis-syria-iraq/>, 27 Eylül 2014,
Çevrimiçi

Isil fighters disperse within Syrian and Iraqi cities to evade US air attacks
<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/iraq/11112171/Isil-fighters-disperse-within-Syrian-and-Iraqi-cities-to-evade-US-air-attacks.html>, 21 Eylül 2014,
Çevrimiçi

More than 130,000 Syrian Kurds flee to Turkey as Islamic State jihadists draw near
Turkey faces refugee crisis as 135,000 Kurds flee Isil
<http://www.telegraph.co.uk/news/picturegalleries/worldnews/11115890/US-launch-air-strikes-on-Isil-as-Kurds-flee-Syria-in-pictures.html>, 22 Eylül 2014, Çevrimiçi

Air strikes on Isil are not enough, Syria's Kurds say
<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/11122427/Air-strikes-on-Isil-are-not-enough-Syrias-Kurds-say.html>, 27 Eylül 2014, Çevrimiçi

The unlikely fighters awaiting an Islamic State
onslaught,[http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/11127092/T](http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/11127092/The-unlikely-fighters-awaiting-an-Islamic-State-onslaught.html)
he-unlikely-fighters-awaiting-an-Islamic-State-onslaught.html, 28 Eylül 2014,
Çevrimiçi

Beren Balamir Coşkun, Güvenlik Sorunları ve Kamu Diplomasisi, Güvenlik
Sorunları ve Kamu Diplomasisi,
[http://www.kamudiplomasisi.org/index.php?option=com_content&view=article&id=](http://www.kamudiplomasisi.org/index.php?option=com_content&view=article&id=130:guevenlik-sorunlar-ve-kamu-diplomasisi&catid=43:haberler&Itemid=72)
[130:guevenlik-sorunlar-ve-kamu-diplomasisi&catid=43:haberler&Itemid=72](http://www.kamudiplomasisi.org/index.php?option=com_content&view=article&id=130:guevenlik-sorunlar-ve-kamu-diplomasisi&catid=43:haberler&Itemid=72)
23.06.2015, Çevrimiçi

Firuze Yağmur Gökler, Sincar ve Kobani'ye Yapılan Saldırıları Sonucunda Yaşanan
Göçler ve Türkiye'nin İnsani Yardımları,

http://www.orsam.org.tr/tr/trUploads/Yazilar/Dosyalar/2014121_policybrief18tur.pdf 02.01.2015, Çevrimiçi

Vedat Demir, “Kamu Diplomasisi ve Türkiye’nin Komşu Ülkelerle İlişkilerine Katkısı”<http://www.siyasaliletisim.org/pdf/kamudiplomasisiveturkiyeninkomsulari.pdf> Katkısı , 20.06.2015

The Edward R. Murrow, What Is Public Diplomacy?
<http://fletcher.tufts.edu/Murrow/Diplomacy>, 20.06.2015, Çevrimiçi